

STANOVISKO VLÁDY

**k návrhu poslanců Radka Holomčíka, Dany Balcarové, Jana Zahradníka, Jana Hrnčíře,
Vlastimila Válka, Petra Pávka a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon
č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů,
(sněmovní tisk č. 422)**

Vláda na své schůzi dne 8. dubna 2019 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, a vyslovila s tímto návrhem **nesouhlas**, a to zejména z následujících důvodů.

1. Vláda konstatuje, že předložený návrh nemůže vést k cíli, který předkladatelé sledují. Z evropské legislativy vyplývá pro Českou republiku závazek, aby v roce 2020 podíl energie z obnovitelných zdrojů v dopravě činil alespoň 10 % konečné spotřeby energie v dopravě a aby v případě pohonných hmot byly do roku 2020 sníženy emise skleníkových plynů vztažených na jednotku energie o 6 % ve srovnání se základní normou pro paliva. Pokud by byla ze zákona o ochraně ovzduší vypuštěna povinnost přimíchávání biopaliv, distributoři pohonných hmot by i přesto byli nuceni tato biopaliva využívat tak, aby mohli dosáhnout požadovaného snížení emisí, neboť jiná alternativní řešení, jako využití pouze elektřiny, zemního plynu a bioplynu, nejsou v současnosti reálná. Pokud jde o pokročilá biopaliva (tzv. 2. generace) vyrobená z odpadních nebo zbytkových či obecně nepotravinářských surovin, ta jsou v současné době s ohledem na neexistenci komerčně využitelné technologie výroby v potřebném množství nedostupná. Podobně vzácné je i využití vodíku. Přechodu na jiná alternativní řešení, která budou i z hlediska ochrany životního prostředí výhodnější než nynější využití biopaliv 1. generace, tudíž musí předcházet rozvoj technologie výroby zejména pokročilých biopaliv.
2. Předložený návrh podle názoru vlády vystavuje Českou republiku riziku sankcí ze strany Evropské komise, neboť přijetím návrhu by nemusela být zajištěna plná míra implementace směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/70/ES ze dne 13. října 1998 o jakosti benzínu a motorové nafty a směrnice 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů. Uvedené směrnice sice nabízejí několik variant a možností, jak k cíli směrnic dospět a jak dosáhnout kritérií

těmito směrnici nastavených, avšak pouhé vypuštění stávající úpravy s tím, že se, jak uvádějí předkladatelé, alternativní řešení teprve bude hledat, je z pohledu implementace dotčených směrnic nedostatečné.

3. Vláda upozorňuje, že pokud by, jak předkladatelé předpokládají, mělo přijetím návrhu zákona dojít k zásadnímu omezení spotřeby biopaliv 1. generace, rozhodně by to neznamenal odklon od pěstování a zpracování řepky olejky a dalších surovin na výrobu biopaliv. V roce 2017 byla ostatně pouze 1/3 produkce řepky vypěstované v České republice využita na výrobu MEŘO (metylesterů řepkového oleje používaných jako biopalivo). Obdobně to platí i pro kukuřici a cukrovku (té bylo pouze 13 %). Nevyužité suroviny a vyrobená biopaliva by tak v daném případě byly pouze vyváženy do okolních zemí Evropské unie.
4. Vláda souhlasí s tím, že je nutné podpořit využívání pokročilých biopaliv, proto poslední novela zákona o ochraně ovzduší zavedla možnost dvojnásobného započítávání těchto biopaliv do povinných minimálních podílů. Dodavatelé pohonných hmot jsou tak v současné době motivováni k využívání pokročilých biopaliv, což podporuje i rozvoj nových technologií výroby těchto biopaliv. Tato motivace by však byla přijetím návrhu zákona odstraněna. V této oblasti lze přitom očekávat v dohledné budoucnosti výrazný vývoj, ale navrhovatelé žádná opatření k jeho podpoře nepřinášejí.
5. Vláda nesouhlasí s vyčísleným pozitivním dopadem na inkaso spotřební daně z minerálních olejů ve výši 2,5 mld. Kč. Vzhledem k tomu, že do povinných podílů biopaliv lze zohlednit pouze biopaliva přimíchávaná do motorového benzínu a motorové nafty, která jsou daněna stejnou sazbou jako fosilní alternativa, nedojde v případě zrušení povinného využívání biopaliv ve skutečnosti k žádnému zvýšení inkasa státního rozpočtu. Zvýhodňovaná sazba je uplatňována pouze na vysokoprocentní směsi a čistá biopaliva, kterých se však návrh nijak nedotýká.
6. Vláda v neposlední řadě poukazuje na skutečnost, že ustanovení § 19 zákona o ochraně ovzduší rovněž ukládá dodavatelům pohonných hmot podávat hlášení celnímu úřadu, které obsahuje údaje prokazující splnění povinnosti přimíchávání biopaliv. V případě přijetí navržené novely hrozí, že státní správa nebude mít k dispozici veškeré informace o složení pohonných hmot uvedených do volného daňového oběhu České republiky a současně o plnění evropských cílů v oblasti snižování emisí skleníkových plynů z pohonných hmot.